
ตัวชี้วัดของข้อกำหนดตามมาตรฐาน มอก.

14061

สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ชื่อเอกสาร: ตัวชี้วัดของข้อกำหนดตามมาตรฐาน มอก.14061		
รหัสเอกสาร : TFCC PD 009:2019	วันที่ออกเอกสาร : 28 ตุลาคม 2562	วันที่บังคับใช้ : 28 ธันวาคม 2562
แก้ไขครั้งที่ : 3	จัดทำโดย : นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร	อนุมัติโดย : นางสาวลัดดาวัลย์ ราชูรัชต์

สารบัญ

1.	ขอข้าย	4
2.	เอกสารอ้างอิง	4
3.	บทนิยาม	4-5
3.1	การตรวจประเมิน (Audit)	4
3.2	หน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body)	4
3.3	หน่วยรับรอง (Certification Body)	4
3.4	ตัวชี้วัด (Indicator)	4
3.5	หลักฐาน (Evidence).....	5
4.	ตัวชี้วัดของข้อกำหนดตามมาตรฐาน มอก.14061.....	5-21
4.1	การปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมาย	5
4.2	การบำรุงรักษาสวนป่าอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน.....	6
4.3	การรักษาความสมบูรณ์และระบบนิเวศของสวนป่า.....	8
4.4	การรักษาสภาพและการสนับสนุนการทำหน้าที่ด้านผลผลิตของสวนป่า (ผลผลิตเนื้อไม้ และผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้).....	10
4.5	การรักษาสภาพ การอนุรักษ์และการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศสวนป่า.....	12
4.6	การรักษาสภาพและการส่งเสริมการทำหน้าที่ด้านการป้องกันของการจัดการสวนป่า (เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ).....	16
4.7	การรักษาสภาพการทำหน้าที่ด้านเศรษฐกิจสังคมของสวนป่า.....	17

บทนำ

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เล่ม 1 ข้อกำหนด (มอก.14061 เล่ม 1 - 2559) เป็นมาตรฐานของประเทศไทยที่จัดทำขึ้นโดยยึดหลักให้สอดคล้องกับ Standard for Sustainable Forest Management (PEFC ST 1003) ของ Programme for the endorsement of forest certification (PEFC) ผ่านการประชุมของคณะกรรมการวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้พิจารณาในประเด็นของความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และความสามารถในการนำไปปฏิบัติได้จริง แล้วจึงได้กำหนดเป็นข้อกำหนดใน มอก.14061 เล่ม 1 ขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการนำไปปฏิบัติในการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของประเทศไทย

และโดยที่ มอก.14061 เล่ม 1 ข้อ 3 ได้ระบุข้อกำหนดทั่วไปสำหรับการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ต้อง

3.1 ประกอบด้วยข้อกำหนดด้านการจัดการ และข้อกำหนดด้านการปฏิบัติ ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ในระดับสวนป่า หรือในระดับอื่นๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการสวนป่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายของข้อกำหนดได้

3.2 มีความชัดเจน มุ่งเน้นที่วัตถุประสงค์ และตรวจรับรองได้

3.3 นำไปใช้กับกิจกรรมของผู้เกี่ยวข้องทุกคนในพื้นที่ที่กำหนด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติตามข้อกำหนด

3.4 กำหนดให้มีการจัดเก็บบันทึกเพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย (Thailand Forest Certification Council :TFCC) จึงได้จัดทำเอกสารตัวชี้วัดของข้อกำหนดใน มอก.14061 เล่ม 1 (TFCC G001:2018) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน มอก.14061 เล่ม 1 สำหรับข้อกำหนดด้านการจัดการ ข้อกำหนดด้านการปฏิบัติ ที่นำไปประยุกต์ใช้ในสวนป่า

2. ให้เกิดความชัดเจนสำหรับการจัดเก็บบันทึกเพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน มอก.14061 เล่ม 1

3. ให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการจัดเตรียมระบบการจัดการตามข้อกำหนดของมาตรฐานฯ รวมถึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตรวจประเมินของหน่วยรับรองและหน่วยรับรองระบบงานต่างๆ ภายใต้บริบทของประเทศไทย

ในการดำเนินการตามระบบการรับรองป่าไม้ของไทย (Thailand Forest Certification System) เอกสารฉบับนี้ต้องใช้ร่วมกับข้อกำหนดของ มอก.14061 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตาม มอก.14061 ทั้งนี้ ผู้ประกอบการสวนป่าต้องประยุกต์ใช้เอกสารฉบับนี้และสามารถแสดงหลักฐานอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องตามข้อกำหนด

1. ขอบข่าย

เอกสารฉบับนี้ แสดงถึงตัวชี้วัดตามข้อกำหนดของมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มอก.14061) สำหรับผู้ประกอบการสวนป่า (Forest plantation entrepreneur or Forest manager) หน่วยรับรอง (Certification Body) และหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body) ในการนำมาตรฐานไปใช้

ผู้ประกอบการสวนป่าต้องประยุกต์ใช้เอกสารฉบับนี้ร่วมกับมาตรฐาน มอก.14061 และหน่วยรับรองสามารถใช้สำหรับวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมินตามมาตรฐาน มอก.14061

2. เอกสารอ้างอิง

- มอก.14061, การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน - ข้อกำหนด

3. บทนิยาม

คำนิยามต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน มอก.14061 โดยมีเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

3.1 การตรวจประเมิน (Audit)

กระบวนการอย่างเป็นระบบ มีความเป็นอิสระ และมีการจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ได้หลักฐานของการตรวจประเมิน (Audit Evidence) เพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องตามเกณฑ์การตรวจประเมิน (Audit Criteria)

3.2 หน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body)

หน่วยงานที่ให้การรับรองแก่หน่วยรับรอง (Certification Body) เพื่อแสดงว่าหน่วยรับรองมีความสามารถในการดำเนินการให้การรับรองกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เช่น การรับรองระบบงานของหน่วยรับรองตามมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มอก.14061)

3.3 หน่วยรับรอง (Certification Body)

หน่วยงานหรือบุคคลที่สามที่ให้บริการการตรวจประเมินและรับรององค์กรว่าเป็นไปตามมาตรฐานของระบบนั้นๆ เช่น ตามมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มอก.14061)

3.4 ตัวชี้วัด (Indicator)

ข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือวัดหรือตัวชี้บ่งถึงแนวทางในการแสดงหลักฐานตามข้อกำหนดของมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มอก. 14061) เพื่อมีการประยุกต์ใช้สำหรับผู้ประกอบการ และวัตถุประสงค์เพื่อการตรวจประเมิน มอก.14061 ของหน่วยรับรอง (Certification Body) และหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body)

3.5 หลักฐาน (Evidence)

บันทึก เอกสารข้อเท็จจริง หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การตรวจประเมิน และสามารถทวนสอบได้ โดยพิจารณาจาก เอกสาร บันทึก การสังเกต และการสัมภาษณ์ โดยหลักฐานการตรวจประเมินอาจเป็นเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ

3.6 ข้อยกเว้น (Feasible exemption)

ตามภาคผนวกของมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มอก.14061) ข้อกำหนดที่ 4.2.1, 4.3.1, 4.3.3, 4.4.6, 4.4.8, 4.5.1, 4.5.7, 4.7.4, 4.7.5, 4.7.7 และ 4.7.13 สำหรับสวนป่าไม้เศรษฐกิจขนาดเล็ก ต้องแสดงหลักฐานถึงตัวชี้วัดในข้อที่มีวงเล็บ (S) ของข้อกำหนดดังที่ระบุในภาคผนวกเพื่อแสดงความสอดคล้องตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

4. ตัวชี้วัดของข้อกำหนดตามมาตรฐาน มอก.14061

4.1 การปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมาย

4.1.1 การจัดการสวนป่า ต้องปฏิบัติตามกฎหมายในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยลงนามในข้อตกลงที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ชนิดพันธุ์สงวน และชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์ สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิถือครองที่ดิน และสิทธิการใช้ประโยชน์ของชนพื้นเมือง สุนัขนามัย แรงงาน และความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และการจ่ายค่าธรรมนิยม ค่าภาคหลวงและภาษีต่างๆ

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานของพื้นที่/แปลง ขนาดพื้นที่ และการแสดงขอบเขตของพื้นที่
- 2) หลักฐานชนิดพันธุ์ที่ปลูก จำนวนหรือปริมาณที่ปลูก
- 3) หลักฐานเอกสารสิทธิที่ดิน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับที่ดินที่ตั้งของสวนป่า
- 4) หลักฐานใบอนุญาตต่างๆ และการเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
- 5) หลักฐานการรวบรวมกฎหมายและข้อบังคับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยอาจจัดทำเป็นรายการกฎหมาย เช่น กรอบความถูกต้องตามกฎหมายของไทย กฎหมายเกี่ยวกับ FLEGT และกฎหมายขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) รวมทั้งฉบับที่ 87 และ 98
- 6) หลักฐานการกำหนดความถี่ในการทบทวนกฎหมายให้เป็นปัจจุบัน และการประเมินความสอดคล้องของกฎหมาย และกำหนดผู้รับผิดชอบ
- 7) หลักฐานการติดตามแผนการดำเนินงานต่างๆ ผลการปฏิบัติตามกฎหมาย และหลักฐานเกี่ยวกับการจ่ายค่าแรงคนงาน (ถ้ามี)
- 8) หลักฐานกฎหมายของประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดการสวนป่าขององค์กร

4.1.2 การจัดการสวนป่าต้องจัดให้มีมาตรการอย่างเพียงพอในการป้องกันสวนป่าจากกิจกรรมผิดกฎหมายต่างๆ เช่น การลักลอบตัดต้นไม้ การเผาป่า การใช้ที่ดินอย่างผิดกฎหมาย และการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ตัวชี้วัด

- 1) แผนที่สวนป่าที่แสดงขอบเขตของพื้นที่สวนป่า
- 2) หลักเขต หมุด บ้าย หรือสัญลักษณ์ใดๆ เพื่อแสดงถึงขอบเขตแนวที่ดินของสวนป่า
- 3) หลักฐานการกำหนดประเภทของกิจกรรมที่ผิดกฎหมายต่างๆ แนวทางการประเมินความเสี่ยง และสรุปผล (ถ้ามี)
- 4) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึงมาตรการป้องกัน การสื่อสาร การติดตามตรวจสอบ และการเฝ้าระวังกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (ถ้ามี)
- 5) หลักฐานการตรวจสวนป่า และการตรวจติดตามเฝ้าระวังกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย

4.2 การบำรุงรักษาสวนป่าอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน

4.2.1 การวางแผนจัดการสวนป่า ต้องมุ่งที่จะรักษาหรือเพิ่มพื้นที่ป่า และพื้นที่ที่มีต้นไม้เดิม ขึ้นอยู่ (ถ้ามี) และเพิ่มคุณค่าทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมของสวนป่า รวมถึง ดินและน้ำ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการโดยใช้การบริการและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ เพื่อมา สนับสนุนการวางแผนใช้ประโยชน์พื้นที่ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ

ตัวชี้วัด

(S)1) แผนการจัดการสวนป่าหรือเทียบเท่า ขึ้นกับขนาดพื้นที่และการใช้ประโยชน์ ต้องแสดง เกี่ยว กับ

- คำอธิบายถึงสถานะของหน่วยการจัดการป่าไม้ (Forest Management Unit) ที่เป็นปัจจุบัน
- วัตถุประสงค์ของหน่วยการจัดการป่าไม้ (FMU) ในระยะยาว
- แผนการเก็บเกี่ยว และแผนการปลูกสร้าง ตามรอบการเก็บเกี่ยวน้อยกว่า 10 ปี (ระยะสั้น)
- แผนการเก็บเกี่ยว และแผนการปลูกสร้างสวนป่าระยะยาว

(S) 2) แผนการจัดการสวนป่าต้องระบุพื้นที่กันชน (Buffer zone) และพื้นที่กันออก (set aside area) เพื่อประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ วัฒนธรรมและสังคม ในช่วงที่มีการ เตรียมการสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า (ถ้ามี)

(S) 3) หลักฐานที่แสดงถึงการพิจารณาการเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรร้างและพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเป็นสวนป่า เมื่อสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ระบบนิเวศ สังคมและ / หรือวัฒนธรรม

4.2.2 การจัดการสวนป่าต้องประกอบด้วย การสำรวจปริมาณผลผลิต และการวางแผนดำเนินการ การปฏิบัติ การตรวจสอบติดตาม และประเมินผล รวมถึงการประเมินที่เหมาะสม ถึงผลกระทบทางด้าน เศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จากการดำเนินการจัดการสวนป่า ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุง อย่างต่อเนื่องเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบ

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการสำรวจปริมาณผลผลิตไม้ และการเก็บเกี่ยวผลผลิต
- 2) หลักฐานการดำเนินการกับข้อร้องเรียนจากชุมชน รวมถึงผลการแก้ไข หรือข้อตกลงจาก ข้อร้องเรียน เกี่ยวกับผลกระทบด้านลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3) หลักฐานการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงแผนดำเนินการทุกปี

4.2.3 การจัดการสวนป่า ต้องสำรวจปริมาณผลผลิต และจัดทำแผนที่ทรัพยากรสวนป่าและ เก็บรักษาข้อมูลไว้ ทั้งนี้ การสำรวจและการจัดทำแผนที่ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอตามสถานะแวดล้อม ของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในมาตรฐาน

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการสำรวจปริมาณผลผลิตไม้ และปริมาณผลผลิตที่สามารถใช้ประโยชน์ได้รายปี (annual allowable cut) รวมถึงคำอธิบาย ในกรณีที่มีผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ราย ปี (ถ้ามี) สำหรับสวนป่าไม้เศรษฐกิจขนาดเล็กสามารถใช้ระบบตัดหมดได้แต่ต้องมีแผนการปลูก ทดแทน โดยคำนึงถึงขนาด ความเข้มข้น และความเสี่ยง
- 2) แผนที่ทรัพยากรสวนป่า ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและประเทศ และข้อกำหนดอื่นที่สอดคล้อง

กับมาตรฐานนี้

4.2.4 แผนการจัดการสวนป่า ต้องมีความเหมาะสมกับขนาด และการใช้ประโยชน์พื้นที่สวนป่า ต้องมีรายละเอียดและกำหนดผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตามรอบระยะเวลาที่กำหนด และต้องสรุปแผนดังกล่าวประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับรู้

ตัวชี้วัด

- 1) แผนการจัดการสวนป่า ต้องมีความเหมาะสมกับขนาดและพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ในสวนป่า และต้องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตามรอบระยะเวลาที่กำหนด
- 2) แผนการจัดการสวนป่าและการนำไปประยุกต์ใช้
- 3) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สรุปแผนการจัดการสวนป่ารวมถึงมาตรการการจัดการสวนป่าให้สาธารณชนได้รับทราบ

4.2.5 การตรวจสอบติดตามทรัพยากรสวนป่า และการประเมินผลการจัดการ ต้องดำเนินการตามรอบระยะเวลาที่กำหนด และผลการประเมินต้องนำกลับไปปรับปรุงการวางแผนการจัดการสวนป่า

ตัวชี้วัด

1. หลักฐานการดำเนินงานและการนำไปประยุกต์ใช้ และการตรวจสอบติดตามแผนการจัดการสวนป่า ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้หลักฐานมาตรการและการแก้ไขปรับปรุงในกรณีที่ไม่สอดคล้องกับแผนการจัดการสวนป่า

4.2.6 ที่ดินของสวนป่าตามมาตรฐานนี้ต้องไม่เป็นพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงสภาพมาจากพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย เว้นแต่กรณีสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ได้แสดงหลักฐานดังต่อไปนี้

- (ก) ปฏิบัติตามนโยบายและกฎหมายของประเทศ และภูมิภาค
- (ข) ส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อสัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้
- (ค) ไม่มีผลกระทบด้านลบต่อระบบนิเวศป่าไม้ที่ถูกคุกคาม พื้นที่ที่มีความสำคัญ ทางวัฒนธรรมและสังคม และถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามที่สำคัญ
- (ง) สนับสนุนการอนุรักษ์ ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ในระยะยาว

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการครอบครอง หรือใช้ประโยชน์พื้นที่หรือใบอนุญาตต่างๆ
- 2) เอกสารการครอบครอง หรือใช้ประโยชน์พื้นที่หรือใบอนุญาตต่างๆ ที่ออกหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2553 หากไม่มีเหตุผลที่เหมาะสมเพียงพอจะไม่สามารถขอการรับรองได้

4.2.7 ผู้ประกอบการต้องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบสำหรับการจัดการสวนป่าไว้อย่างชัดเจน

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่นแผนการจัดการสวนป่าต้องกำหนดผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย อธิบายไว้ในแผนผังองค์กรและหน้าที่ ทั้งนี้สำหรับสวนป่าไม้เศรษฐกิจขนาดเล็กแผนผังองค์กรและหน้าที่สามารถกำหนดโดยรูปแบบและวิธีการอื่นๆได้

4.2.8 การจัดการสวนป่าต้องปกป้องทรัพยากรทั้งในด้านคุณภาพและด้านปริมาณในระยะสั้น และระยะยาว โดยรักษาสมดุลระหว่างอัตราการเก็บเกี่ยว กับอัตราการเจริญเติบโต และเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทรัพยากรสวนป่าดิน และน้ำ

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการตรวจสอบและประเมินแผนการเก็บเกี่ยว และการปลูกทดแทน เพื่อรักษาสมดุลของอัตราการเพิ่มพูนผลผลิต ตามความเหมาะสม สำหรับสวนป่าไม้เศรษฐกิจขนาดเล็ก สามารถใช้ระบบตัดหมดได้แต่ต้องมีแผนการปลูกทดแทน โดยคำนึงถึงขนาด ความเข้มข้น และความเสถียร

2) หลักฐานทางเทคนิคที่ใช้ในการจัดการสวนป่า ตามวนวัฒนวิธี หรือเอกสารวิชาการต่างๆ

4.2.9 การจัดการสวนป่าต้องนำหลักการทางด้านระบบวนวัฒนมาใช้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้ปริมาณผลผลิตอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการจัดการตามระบบวนวัฒนของสวนป่าแต่ละประเภท

2) ระบบวนวัฒนที่เหมาะสมกับการจัดการสวนป่า

4.3 การรักษาความสมบูรณ์และระบบนิเวศของสวนป่า

4.3.1 การวางแผนจัดการสวนป่าต้องมุ่งที่จะรักษาและเพิ่มความสมบูรณ์ของระบบนิเวศของสวนป่า และฟื้นฟูระบบนิเวศของสวนป่าที่เสื่อมโทรม โดยใช้ระบบวนวัฒนที่เป็นไปได้

ตัวชี้วัด

1) แผนการจัดการสวนป่าที่อธิบายถึงการรักษาและเพิ่มความสมบูรณ์ของระบบนิเวศของสวนป่า

2) แผนที่ทรัพยากรสวนป่าแสดงพื้นที่สวนป่าเสื่อมโทรม (ถ้ามี)

3) แนวทางในการฟื้นฟูระบบนิเวศของสวนป่าที่เสื่อมโทรม โดยประยุกต์ใช้ระบบวนวัฒน (ถ้ามี)

(S) 4) แผนการจัดการสวนป่าต้องระบุพื้นที่กันชน (Buffer zone) และพื้นที่กันออก (set aside area) เพื่อมุ่งรักษาและเพิ่มความสมบูรณ์ของระบบนิเวศของสวนป่า ในช่วงที่มีการเตรียมการสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า (ถ้ามี)

4.3.2 แผนการจัดการสวนป่าต้องมีแนวทางเพื่อลดความเสี่ยงในด้านการทำลาย หรือความเสียหายให้ต่ำสุดต่อระบบนิเวศ และต้องมีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมการดำเนินการดังกล่าว

ตัวชี้วัด

1) นโยบายสนับสนุนกิจกรรมเพื่อลดความเสี่ยงในการทำลายระบบนิเวศ

2) หลักฐานแสดงผลการสำรวจของ การจัดการความเสี่ยงด้านการทำลายหรือความเสียหายต่อระบบนิเวศ

3) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึง

- การลดความเสี่ยงด้านการทำลายหรือความเสียหายต่อระบบนิเวศ

- การคัดเลือกชนิดพันธุ์ การเตรียมพื้นที่ การเก็บเกี่ยว การขนส่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความเสียหายต่อสวนป่าและดินน้อยที่สุด

- การใช้สารเคมีตามความจำเป็น และเลือกใช้ระบบนวัตกรรมตามความเหมาะสม

4.3.3 การปฏิบัติงานการจัดการสวนป่าต้องใช้โครงสร้างและกระบวนการทางธรรมชาติ และใช้มาตรการทางชีวภาพในการป้องกันในบริเวณที่เป็นไปได้ตามความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ เพื่อรักษาและเพิ่มความสมบูรณ์ของสวนป่า ความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิดและโครงสร้าง ต้องได้รับการส่งเสริมและรักษาไว้ เพื่อเพิ่มความสามารถในการต้านทานต่อปัจจัยแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมและเสริมสร้างกลไกการควบคุมตามธรรมชาติ

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการใช้กระบวนการทางธรรมชาติหรือมาตรการทางชีวภาพ

(S) 2) การปฏิบัติงานในสวนป่าที่ระบุพื้นที่กันชน (Buffer zone) พื้นที่กันออก (set-aside area) และการจัดเขต (zoning) จะต้องระบุตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า รวมถึง

-แนวทางของกระบวนการทางธรรมชาติและมาตรการทางชีวภาพเพื่อรักษาและเพิ่มความสมบูรณ์ของสวนป่า

-แนวทางในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิดและโครงสร้าง ต้องได้รับการส่งเสริมและรักษาไว้ เช่นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารเคมีและการใช้สารเคมีและสารเคมีปราบศัตรูพืชตามความจำเป็น

4.3.4 ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศสวนป่าต้องได้รับการตรวจติดตามเป็นระยะ โดยใช้ตัวชี้วัดซึ่งมีผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของสวนป่า เช่น โรคและศัตรูพืช ไฟไหม้ ความเสียหายที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศ หรือโดยการดำเนินงานจัดการสวนป่า

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการสำรวจบันทึกผลกระทบที่มีต่อความสมบูรณ์ของสวนป่า เช่น โรคและศัตรูพืช ไฟไหม้ หรือความเสียหายที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศ

2) หลักฐานมาตรการและการแก้ไขผลกระทบที่มีต่อความสมบูรณ์ของสวนป่า พร้อมทั้งการติดตามเป็นระยะ ตามแผนการจัดการสวนป่า

4.3.5 การตรวจติดตามและการรักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของระบบนิเวศสวนป่าต้องพิจารณาถึงผลกระทบของการเกิดไฟไหม้ตามธรรมชาติ ศัตรูพืช และการรบกวนอื่นๆ

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการสำรวจบันทึกผลกระทบของการเกิดไฟไหม้ตามธรรมชาติ ศัตรูพืช และการรบกวนอื่นๆ

2) หลักฐานแนวทางการแก้ไขผลกระทบที่มีต่อความสมบูรณ์ของสวนป่า

4.3.6 ต้องหลีกเลี่ยงการจุดไฟ ทั้งนี้ อาจดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่มีการควบคุมและมีความสำคัญต่อความสำเร็จของเป้าหมายการจัดการของสวนป่า เท่านั้น

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานแนวทางปฏิบัติในการหลีกเลี่ยงการจุดไฟและการอนุญาตให้จุดไฟ เช่น บ้ายห้ามจุดไฟหรือการอนุญาตให้ใช้ไฟในบางกิจกรรมตามความจำเป็น

4.3.7 ผู้ประกอบการต้องประยุกต์ใช้การปฏิบัติงานการจัดการสวนป่าที่เหมาะสม เช่น การเลือกชนิดและสายพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ หรือการใช้เทคนิคการเตรียมพื้นที่ การเก็บเกี่ยว และการขนส่งที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อต้นไม้และดินน้อยที่สุด ต้องหลีกเลี่ยงการหกั่วไหลของน้ำมันระหว่างการทำงานหรือการทิ้งของเสียในพื้นที่สวนป่าอย่างเข้มงวด ต้องหลีกเลี่ยงของเสียอินทรีย์และขยะ และรวบรวมจัดเก็บในพื้นที่กั้นออกและการกำจัดจะต้องทำโดยรักษาสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับ

- การคัดเลือกชนิดพันธุ์ การเตรียมพื้นที่ การเก็บเกี่ยว การขนส่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความเสียหายต่อสวนป่าและดินน้อยที่สุด

- แนวทางหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานในการจัดการสวนป่า สำหรับระบบการปลูกป่าและการฟื้นฟูป่าอย่างเหมาะสม

- แนวทางหรือมาตรการในการป้องกันการหกั่วไหลของน้ำมันและการควบคุมการหกั่วไหลของน้ำมันระหว่างการทำไม้ในสวนป่า

- แนวทางหรือขั้นตอนการรวบรวมและจัดการของเสีย

2) หลักฐานการฝึกอบรมสร้างความตระหนักถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศจากกิจกรรมสวนป่า

3) หลักฐานการติดตามตรวจสอบการหกั่วไหลของน้ำมันระหว่างการทำงาน (ถ้ามี)

4) หลักฐานการรวบรวมและจัดการของเสีย โดยแยกประเภทของเสีย รวบรวมของเสีย การจัดการของเสีย และการกำจัดของเสียอินทรีย์และขยะในพื้นที่สวนป่า

4.3.8 ต้องใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชให้น้อยที่สุด และให้ใช้ระบบวนวัฒน์ที่เหมาะสม และมาตรการทางด้านชีววิทยาอื่น ๆ ทดแทน ห้ามมิให้ใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชและสารเคมีเป็นพิษร้ายแรงที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดไว้ในเอกสาร WHO Recommended Classification of Pesticide by Hazard and Guideline to classification ตาราง 1 ประเภท 1A และตาราง 2 ประเภท 1B อย่างเด็ดขาด รวมถึงสารเคมีปราบศัตรูพืชที่เป็นพิษอื่นๆ ที่ตกค้างอยู่ในห่วงโซ่อาหารในทุกกรณี

ตัวชี้วัด

1) บัญชีรายชื่อสารเคมีปราบศัตรูพืชทั้งหมดที่ใช้ในสวนป่า เปรียบเทียบกับสารเคมีที่ห้ามใช้ในเอกสาร WHO Recommended Classification of Pesticide by Hazard and Guideline to classification และสารเคมีปราบศัตรูพืชที่ถูกห้ามใช้โดยข้อตกลงระหว่างประเทศ (สารเคมีปราบศัตรูพืชที่ถูกห้ามใช้โดยข้อตกลงระหว่างประเทศ ได้ถูกกำหนดไว้ในอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน 2544 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

2) หลักฐานการใช้สารเคมีและปริมาณการใช้

4.3.9 การใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชต้องปฏิบัติตามฉลากที่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้ผลิตสารเคมีปราบศัตรูพืชและต้องใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม และต้องได้รับการฝึกอบรม

ตัวชี้วัด

- 1) บัญชีรายชื่อสารเคมีปราบศัตรูพืชทั้งหมดที่ใช้ในสวนป่า
- 2) หลักฐานการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชและสารเคมีที่ถูกต้อง ตามฉลากที่กำหนด เกี่ยวกับการใช้ การเก็บรักษา และการกำจัด
- 3) หลักฐานเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับสารเคมีปราบศัตรูพืช รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลสำหรับงานที่ใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชตามกฎหมายฉลากที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- 4) หลักฐานการฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์, สารเคมีปราบศัตรูพืช และอุปกรณ์ป้องกันป้องกันภัยส่วนบุคคล อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- 5) บัญชีรายการอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลสำหรับงานในสวนป่าที่ใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช

4.3.10 ในบริเวณพื้นที่ที่ใช้ปุ๋ย ต้องใช้โดยมีการควบคุมอย่างใกล้ชิด และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในสวนป่า

ตัวชี้วัด

- 1) บัญชีรายชื่อสารเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมีทั้งหมดที่ใช้ในสวนป่า
- 2) หลักฐานการใช้ปุ๋ย การจัดเก็บ และการกำจัดบรรจุภัณฑ์อย่างถูกวิธี และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม
- 3) หลักฐานบันทึกการใช้ปุ๋ยเคมี การจัดเก็บ และการกำจัดบรรจุภัณฑ์ ในสวนป่า

4.4 การรักษาสภาพและการสนับสนุนการทำหน้าที่ด้านผลผลิตของสวนป่า (ผลผลิตเนื้อไม้และผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้)

4.4.1 การวางแผนจัดการสวนป่าและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องมุ่งที่จะรักษาสภาพความสามารถในการให้ผลผลิตทั้งผลผลิตเนื้อไม้ และผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ และการบริการบนพื้นฐานความยั่งยืนของสวนป่า

ตัวชี้วัด

- 1) รายการผลผลิตของสวนป่าระยะสั้นและระยะยาว และกำหนดตัวชี้วัดด้านผลผลิตของ สวนป่าที่เหมาะสมทั้งผลผลิตเนื้อไม้ และผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้
- 2) แผนการจัดการสวนป่าครอบคลุมการปลูก การดูแลรักษา ปริมาณที่มีและประมาณการผลผลิตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

4.4.2 การวางแผนการจัดการสวนป่า ต้องมุ่งที่จะบรรลุถึงผลประกอบการทางด้านเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงตลาดที่มีอยู่และโอกาสสำหรับตลาดใหม่ สำหรับสินค้าและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการเชื่อมโยงกับสินค้าและบริการของสวนป่าที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานข้อมูลการตลาดพร้อมประเภทสินค้าที่ส่งขายในปัจจุบันและในอนาคต
- 2) แผนการจัดการสวนป่าที่สอดคล้องกับแผนการตลาด

4.4.3 แผนการจัดการสวนป่า ต้องคำนึงถึงลักษณะการใช้ประโยชน์ และการทำหน้าที่ที่แตกต่างกันของพื้นที่แปลง สวนป่าแต่ละแปลง ทั้งในด้านผลผลิตเนื้อไม้ ผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ และ

การบริการ แผนการจัดการสวนป่าต้องกำหนดนโยบายเป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการผลิตเชิงพาณิชย์และไม่เป็นเชิงพาณิชย์ของสินค้าและบริการ

ตัวชี้วัด

1) นโยบายการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

2) แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์พื้นที่สวนป่า และกำหนดการใช้ประโยชน์แต่ละพื้นที่

(S) 3) แผนการจัดการสวนป่าที่ระบุพื้นที่กันชน (Buffer zone) พื้นที่กันออก (set-aside area) และการจัดเขต (zoning) จะต้องระบุตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการสำหรับการปลูกสร้างสวนป่าครบคลุมถึง

- ลักษณะการใช้ประโยชน์ทั้งในผลผลิตเนื้อไม้ ผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ และการบริการ

- การผลิตเชิงพาณิชย์และไม่เป็นเชิงพาณิชย์ ของผลิตภัณฑ์จากป่าไม้และบริการ

4.4.4 การดำเนินการจัดการสวนป่าต้องรักษาและปรับปรุงซึ่งทรัพยากรสวนป่าและส่งเสริมความหลากหลายของสินค้าและบริการในระยะยาว

ตัวชี้วัด

1) ผลการดำเนินงานของสวนป่าด้านการจัดการทรัพยากรสวนป่า

2) ผลการวิเคราะห์ตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากป่าไม้และบริการในระยะยาว

3) หลักฐานการปรับปรุงทรัพยากรสวนป่า

4.4.5 กิจกรรมการเจริญทดแทน (Regeneration) การบำรุงรักษา และการเก็บเกี่ยว ต้องดำเนินการในช่วงเวลาและแนวทางที่ไม่ลดความสามารถในการให้ผลผลิตของพื้นที่ เช่น หลีกเลี่ยงความเสียหายต่อไม้ที่เหลือไว้ รวมถึงความเสียหายต่อดินในสวนป่า โดยใช้ระบบที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการประเมินผลกระทบต่อผลผลิตของกิจกรรมในสวนป่าทั้งการเจริญทดแทน การบำรุงรักษา และการเก็บเกี่ยว

2) หลักฐานการดำเนินงานตามแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสียหายต่อหมูไม้ ต้นไม้ และดิน

4.4.6 ระดับการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทั้งของผลผลิตเนื้อไม้และผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ ต้องไม่เกินอัตราผลผลิตที่ยั่งยืนในระยะยาวของสวนป่า และการใช้ประโยชน์สูงสุดต้องดำเนินการ โดยคำนึงถึงการสูญเสียธาตุอาหารในพื้นที่สวนป่า

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานแสดงผลการเก็บเกี่ยวผลผลิตในแต่ละปี ทั้งของผลผลิตเนื้อไม้และผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ ตามความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจในระยะยาวของสวนป่า

(S) 2) หลักฐานการดำเนินการที่ลดการสูญเสียธาตุอาหาร (ถ้ามี)

4.4.7 การเก็บหาผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ของสวนป่า รวมทั้งการล่าสัตว์และการหาปลา ต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ และการควบคุมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการสำรวจผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ของสวนป่า และระบุกลุ่มบุคคลที่เก็บหาผลผลิต

นั้น เช่น ชาวบ้านพื้นที่ใกล้เคียง แรงงาน เจ้าหน้าที่แปลง เป็นต้น

2) หลักฐานการดำเนินการสำหรับการเก็บหาผลผลิตเนื้อไม้ ผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ของสวนป่า

4.4.8 โครงสร้างขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ทางขนย้ายไม้ หรือสะพาน ต้องวางแผน ดำเนินการ และบำรุงรักษา ให้เพียงพอต่อการขนส่งสินค้าและบริการโดยมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

ตัวชี้วัด

1) แผนการจัดการสวนป่าและงบประมาณในการดำเนินการวางแผนเพื่อบำรุงรักษา การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในแต่ละปี

2) แผนที่แสดงเส้นทางการขนย้ายไม้และขนส่งสินค้า

3) หลักฐานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน

(S) 4) การวางแผนและพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานต้องใช้เทคนิคเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

4.5 การรักษาสภาพ การอนุรักษ์และการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศสวนป่า

4.5.1 การวางแผนจัดการสวนป่าต้องมุ่งรักษาสภาพ อนุรักษ์ และส่งเสริมระดับความหลากหลายของระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม ตามความเหมาะสมของพื้นที่

ตัวชี้วัด

(S) 1) รายงานผลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพทั้งชนิดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่อยู่ในพื้นที่สวนป่า

(S) 2) แผนการจัดการสวนป่าต้องระบุพื้นที่กันชน (Buffer zone) พื้นที่กันออก (set-aside area) และการจัดเขต (zoning) ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการสำหรับการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อเป็นการป้องกันล่วงหน้า รวมถึงต้องส่งเสริมระดับความหลากหลายของระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม ตามความเหมาะสมของพื้นที่

(S) 3) หลักฐานการสำรวจปริมาณผลผลิตไม้ การติดตามและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เป็นปัจจุบัน

4) หลักฐานการกำหนดช่องทางและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการสำรวจชนิดพันธุ์ที่ได้ให้ชุมชนในท้องถิ่นได้รับทราบ เช่น ป้ายประกาศ แผ่นพับ เว็บไซต์ เป็นต้น

4.5.2 การวางแผนจัดการสวนป่าการสำรวจและการทำแผนที่ทรัพยากรของสวนป่าต้องระบุ ป้องกัน และหรืออนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าที่มีความสำคัญทางด้านระบบนิเวศ ต่อไปนี้

(ก) ระบบนิเวศป่าไม้ที่หายาก และเปราะบาง หรือพื้นที่ที่เป็นตัวแทนของระบบนิเวศ

(ข) พื้นที่ที่มีชนิดพันธุ์ประจำถิ่นอยู่อาศัย และที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคาม

(ค) พื้นที่ที่มีชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์สงวน

(ง) พื้นที่ภูมิทัศน์ขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญในระดับ ภูมิภาค ประเทศ และระดับระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด

1) แผนที่จำแนกประเภทและทรัพยากรของสวนป่า ต้องแสดงถึง ระบบนิเวศป่าไม้ที่หายาก

เปราะบาง ชนิดพันธุ์ประจำถิ่นอยู่อาศัย และที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์สงวน พื้นที่ภูมิทัศน์ขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญในระดับ ภูมิภาค ประเทศ และระดับระหว่างประเทศ

2) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึง การป้องกัน รักษา และอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าที่มีความสำคัญทางด้านระบบนิเวศเกี่ยวกับ ระบบนิเวศป่าไม้ที่หายาก เปราะบาง ชนิดพันธุ์ประจำถิ่นอยู่อาศัย และที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์สงวน พื้นที่ภูมิทัศน์ขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญในระดับ ภูมิภาค ประเทศ และระดับระหว่างประเทศ ตั้งแต่ขั้นตอนการแรกเริ่มปลูกสร้างสวนป่า และรวมถึงพื้นที่กันชน (Buffer zone) และพื้นที่จัดไว้ (set-aside area)

3) หลักฐานการติดตามตรวจสอบและประเมินผล ตามแผนการจัดการสวนป่า

4) หลักฐานการกำหนดช่องทางและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สรุปผลการดำเนินงานสวนป่าให้ชุมชนในท้องถิ่นได้รับทราบ

4.5.3 ต้องไม่เก็บหาหรือไม่ล่าชนิดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์คุ้มครองและที่ใกล้สูญพันธุ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าและต้องดำเนินการตามมาตรการในการป้องกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณของประชากรพืชและสัตว์

ตัวชี้วัด

1) นโยบายหรือแนวปฏิบัติการจัดการสวนป่าที่แสดงถึง การห้ามเก็บ หรือล่าชนิดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์คุ้มครองและที่ใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่สวนป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

2) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึง นโยบายหรือแนวปฏิบัติการห้ามเก็บหรือล่าชนิดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์คุ้มครองและที่ใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่สวนป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

3) หลักฐานการติดตามตรวจสอบตามนโยบายหรือมาตรการที่กำหนด

4.5.4 การจัดการสวนป่าต้องทำให้เกิดการเจริญทดแทนอย่างสมบูรณ์ของสวนป่า ด้วยการส่งเสริมวิธีการเจริญทดแทนตามธรรมชาติควบคู่ไปกับการปลูกใหม่

ตัวชี้วัด

1) แผนการจัดการสวนป่า แสดงรอบตัดฟันไม้ (Rotation) รายปี และการเจริญทดแทนหรือปลูกใหม่ โดยประยุกต์ใช้ระบบวนวัฒน์

2) รายงานผลการตัดไม้ในรอบปี

3) รายงานการกำหนดการเจริญทดแทน (รวมถึงการแตกหน่อ) อย่างสมบูรณ์ของสวนป่า โดยกำหนดวิธีการเจริญทดแทนตามธรรมชาติ/การปลูกใหม่ เพื่อยืนยันถึงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรสวนป่า

4.5.5 การปลูกต้นไม้ ต้องพิจารณาคัดเลือกชนิดไม้และสายพันธุ์ท้องถิ่นและพื้นเมืองเป็นลำดับแรก การนำชนิดไม้หรือสายพันธุ์ต่างถิ่นมาปลูก ต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้น และต้องสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมที่ปรับปรุงและฟื้นฟูความเชื่อมโยงของระบบนิเวศ ต้องพิจารณาผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้น โดยหากมีผลกระทบต้องหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นนั้น

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการศึกษา สํารวจ จัดทำบัญชีชนิดไม้และสายพันธุ์ท้องถิ่นและพื้นที่เมืองที่ต้องการใช้ในการปลูกสร้างสวนป่า และรายชื่อชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่นำมาปลูกสร้างสวนป่า

2) หลักฐานแสดงความเหมาะสมในการคัดเลือกชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในท้องถิ่น และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมที่ปรับปรุงและฟื้นฟูความเชื่อมโยงของระบบนิเวศ

3) หลักฐานการตรวจติดตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หากมีการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นมาใช้ปลูกสร้างสวนป่า

4.5.6 ต้องไม่นำพันธุ์ต้นไม้ที่มีการตัดแต่งพันธุกรรมที่มีผลกระทบต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมมาขยายพันธุ์ในสวนป่า ยกเว้นกรณีที่มีผลการศึกษาวินิจฉัยยืนยันว่าพันธุ์พืชตัดแต่งพันธุกรรมนั้นไม่มีผลกระทบต่อมนุษย์ สัตว์ พืช และสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการตรวจเช็คข้อมูลชนิดพันธุ์ที่นำมาใช้ในการปลูกสร้างสวนป่าว่ามีพืชที่ตัดแต่งทางพันธุกรรมหรือไม่

4.5.7 การจัดการสวนป่า ต้องส่งเสริมความหลากหลายของโครงสร้างสวนป่าในแนวตั้งหรือแนวนอน เช่น ความหลากหลายทางชั้นอายุ และมุ่งที่จะรักษาสภาพและฟื้นฟูความหลากหลายของภูมิทัศน์

ตัวชี้วัด

1) กรณีพื้นที่สวนป่า

1.1 หลักฐานการสำรวจสถานภาพสิ่งมีชีวิต ชนิดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่อยู่ในระบบนิเวศสวนป่า

1.2 รายงานข้อมูลชนิดพันธุ์ที่ปลูก

1.3 รายงานข้อมูลแสดงชั้นอายุไม้

1.4 แผนการจัดการสวนป่ามุ่งส่งเสริมความหลากหลายของโครงสร้างสวนป่าในแนวตั้งหรือแนวนอน

1.5 แนวทางการส่งเสริมความหลากหลายของโครงสร้างสวนป่าในแนวตั้งหรือแนวนอน

1.6 หลักฐานการสำรวจและติดตามผลตามระยะเวลาที่เหมาะสม

(S) 1.7 วนวัฒนวิธีควรส่งเสริมความหลากหลายของชั้นอายุไม้ ชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมกับขนาดและการใช้ประโยชน์ของสวนป่า

2) กรณีพื้นที่อนุรักษ์

2.1 หลักฐานการสำรวจสถานการณ์ของสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่อยู่ในระบบนิเวศสวนป่า

2.2 แผนการจัดการสวนป่าที่มุ่งส่งเสริมความหลากหลายของโครงสร้างสวนป่าในแนวตั้งหรือแนวนอน

2.3 แนวทางการปฏิบัติตามความหลากหลายของโครงสร้างสวนป่าในแนวตั้งหรือแนวนอน

2.4 หลักฐานการสำรวจและติดตามผลตามระยะเวลาที่เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน

4.5.8 ต้องสนับสนุน ระบบการจัดการตามภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สร้างระบบนิเวศที่มีคุณค่า (ถ้า

มี) โดยคำนึงถึงความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ เช่น การตัดไม้ให้แตกหน่อในพื้นที่ที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางด้านสวนป่า (ถ้ามี)

2) หลักฐานการสนับสนุนการนำประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการสวนป่า (ถ้ามี)

4.5.9 การบำรุงรักษา และการเก็บเกี่ยวต้องดำเนินการในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ หากเป็นไปได้ต้องมีมาตรการในการปรับปรุงหรือรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการสำรวจกิจกรรม การบำรุงรักษา และการเก็บเกี่ยวที่อาจมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ

2) หลักฐานการประเมินผลการสำรวจกิจกรรม การบำรุงรักษา และการเก็บเกี่ยวในพื้นที่ หากพบผลกระทบต้องสร้างมาตรการป้องกันและมาตรการในการแก้ไข

3) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึง มาตรการ หรือแนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงหรือรักษา ระบบนิเวศในพื้นที่สวนป่า

4) หลักฐานการติดตามและประเมินผลการอนุรักษ์ระบบนิเวศในพื้นที่สวนป่า และการดำเนินกิจกรรม การบำรุงรักษา และการเก็บเกี่ยว ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

4.5.10 การวางแผนและการก่อสร้างโครงสร้างชั้นพื้นฐานต้องดำเนินการในลักษณะที่ลดความเสียหายต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบนิเวศที่หายาก เปราะบาง หรือตัวแทนระบบนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์พันธุกรรม และชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม หรือชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรพิจารณา ถึงรูปแบบของการย้ายถิ่นฐานของชนิดพันธุ์ดังกล่าว

ตัวชี้วัด

1) หลักฐานการสำรวจการก่อสร้างโครงสร้างชั้นพื้นฐานต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ

2) หลักฐานการประเมินผลการสำรวจการก่อสร้างโครงสร้างชั้นพื้นฐานต่างๆ ในพื้นที่ หากพบผลกระทบต้องสร้างมาตรการในการแก้ไข

3) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึง มาตรการ หรือแนวทางปฏิบัติในการวางแผนและการก่อสร้างโครงสร้างชั้นพื้นฐานในลักษณะที่ลดความเสียหายต่อระบบนิเวศ

4) หลักฐานการติดตามและประเมินผลกระทบของระบบนิเวศ ในการวางแผนและการก่อสร้างโครงสร้างชั้นพื้นฐานต่างๆ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

4.5.11 การนำสัตว์มาเลี้ยงในสวนป่าต้องมีมาตรการในการสร้างความสมดุลระหว่างประชากรสัตว์กับการเจริญทดแทนและการเจริญเติบโตของสวนป่ารวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด

1) แผนที่ทรัพยากรสวนป่า แสดงถึงพื้นที่สวนป่าและพื้นที่เลี้ยงสัตว์

- 2) รายการสัตว์ที่จะนำมาเลี้ยง และข้อมูลของสัตว์ที่นำมาเลี้ยงในพื้นที่สวนป่า
- 3) การกำหนดแนวทางการสร้างความสมดุลระหว่างประชากรสัตว์กับการเจริญทดแทนและการเจริญเติบโตของสวนป่า รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ
- 4) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึงแนวทางการนำสัตว์มาเลี้ยงในพื้นที่สวนป่า
- 5) หลักฐานการติดตามประเมินผล ที่เกิดจากการที่นำสัตว์มาเลี้ยงในพื้นที่สวนป่า

4.5.12 ต้นไม้ที่ยืนต้นตายหรือไม้ล้ม ต้นไม้ที่เป็นโพรง ไม้พุ่มและพันธุ์ไม้หายากเป็นพิเศษ ต้องปล่อยให้ให้มีปริมาณและการกระจายพันธุ์ตามความจำเป็น เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อความสมบูรณ์ของสวนป่า และระบบนิเวศโดยรอบ

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการสำรวจ ต้นไม้ที่ยืนต้นตายหรือไม้ล้ม ต้นไม้ที่เป็นโพรง ไม้พุ่ม และพันธุ์ไม้หายากเป็นพิเศษ ในด้านของปริมาณและการกระจายพันธุ์
- 2) หลักฐานการประเมินผลการสำรวจ และจัดทำบัญชีต้นไม้ที่ยืนต้นตายหรือไม้ล้ม ต้นไม้ที่เป็นโพรง ไม้พุ่มและพันธุ์ไม้หายากเป็นพิเศษ ในด้านของปริมาณและการกระจายพันธุ์
- 3) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึง มาตรการ หรือแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันไม้อนุรักษในพื้นที่ และการกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ที่ยืนต้นตาย หรือไม้ล้ม ต้นไม้ที่เป็นโพรง ไม้พุ่ม และพันธุ์ไม้หายากเป็นพิเศษ
- 4) หลักฐานการติดตามประเมินผลความหลากหลายของต้นไม้ที่ยืนต้นตายหรือไม้ล้ม ต้นไม้ที่เป็นโพรง ไม้พุ่ม และพันธุ์ไม้หายากเป็นพิเศษในพื้นที่ ในด้านของปริมาณและการกระจายพันธุ์ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

4.6 การรักษาสภาพและการส่งเสริมการทำหน้าที่ด้านการป้องกันของการจัดการสวนป่า (เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ)

4.6.1 การวางแผนจัดการสวนป่า ต้องมุ่งที่จะรักษาสภาพและส่งเสริมการทำหน้าที่ป้องกันของสวนป่าเพื่อสังคม เช่น การป้องกันโครงสร้างชั้นพื้นฐาน การป้องกันการพังทลายของดิน และการป้องกันทรัพยากรน้ำจากผลกระทบด้านลบ เช่น น้ำท่วม หรือน้ำหลาก

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการสำรวจและประเมินพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการพังทลายของดิน การปนเปื้อนมลภาวะทางน้ำ
- 2) หลักฐานการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่จะเกิดขึ้น
- 3) แผนการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพของดินและน้ำ เผื่อระวัง ตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม

4.6.2 กรณีที่พื้นที่สวนป่ามีความสำคัญต่อหน้าที่ในการป้องกันเพื่อสังคม ต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ทำเป็นแผนที่ และต้องคำนึงถึงพื้นที่เหล่านี้ในการวางแผนการจัดการสวนป่า

ตัวชี้วัด

- 1) แผนที่ทรัพยากรสวนป่าที่บ่งบอกถึงพื้นที่ป้องกันเพื่อสังคมนวมถึงแผนการจัดการสวนป่า
- 2) หลักฐานการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

3) แผนการติดตามเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรดินและน้ำในสวนป่า

4.6.3 ต้องให้การดูแลเป็นพิเศษในการดำเนินงานตามระบบวนวัฒน์ สำหรับพื้นที่สวนป่าที่มีดินที่เปราะบาง พื้นที่ลาดชัน และพื้นที่ซึ่งการปฏิบัติงานอาจทำให้เกิดการพังทลายของดินลงสู่แหล่งน้ำ และต้องหลีกเลี่ยงเทคนิคการทำงานหรือการใช้เครื่องจักรที่ไม่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการสำรวจและจำแนกดินและพื้นที่เสี่ยงเปราะบางเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลาย
- 2) หลักฐานหรือข้อมูลสนับสนุนการใช้ระบบวนวัฒน์ที่เหมาะสม
- 3) หลักฐานแนวทางการปฏิบัติงานและการใช้เครื่องจักรในพื้นที่ที่เปราะบางเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลาย

4.6.4 ในพื้นที่สวนป่าที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ต้องหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี และการใช้ระบบวนวัฒน์ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำและดิน

ตัวชี้วัด

- 1) บันทึกการใช้สารเคมี สารเคมีที่เป็นอันตราย หรือคู่มือการใช้สารเคมีในกิจกรรมสวนป่า
- 2) แผนการจัดการสวนป่าในเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การปลูกพืชคลุมดิน (ปลูกหญ้าแฝก พืชตระกูลถั่ว) หรือการทำฝายชะลอน้ำ เป็นต้น

4.6.5 การก่อสร้างถนน สะพาน และโครงสร้างขั้นพื้นฐานอื่นๆ ต้องดำเนินการในลักษณะที่ช่วยลดการเปิดหน้าดิน หลีกเลี่ยงการทำให้ดินลงไปแหล่งน้ำและรักษาระดับน้ำตามธรรมชาติ และไม่เปลี่ยนแปลงเส้นทางการไหลของน้ำที่มีอยู่เดิม ต้องติดตั้งและบำรุงรักษาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับการระบายน้ำของถนนที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

- 1) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึงแผนการก่อสร้างถนน สะพาน หรือโครงสร้างขั้นพื้นฐานอื่นๆ
- 2) หลักฐานการประเมินผลกระทบดินและน้ำ
- 3) แนวปฏิบัติในการลดผลกระทบจากสร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐาน เช่น ลดการเปิดหน้าดิน หลีกเลี่ยงการทำให้ดินลงไปแหล่งน้ำและรักษาระดับน้ำตามธรรมชาติ
- 4) หลักฐานการติดตามผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นก่อนและหลังการก่อสร้าง สะพาน หรือโครงสร้างขั้นพื้นฐานอื่นๆ

4.7 การรักษาสภาพการทำหน้าที่ด้านเศรษฐกิจสังคมของสวนป่า

4.7.1 การวางแผนการจัดการสวนป่า ต้องมุ่งเน้นการทำหน้าที่หลายๆ อย่างต่อสังคมของสวนป่า รวมถึงบทบาทของสวนป่าในการพัฒนาชุมชน และให้โอกาสการจ้างงานคนในชุมชนโดยพิจารณาเป็นพิเศษ เพื่อเชื่อมโยงกับการทำหน้าที่ด้านเศรษฐกิจสังคมของสวนป่า

ตัวชี้วัด

- 1) นโยบายการจัดการสวนป่า เกี่ยวกับการจ้างงานและส่งเสริมศักยภาพของชุมชน
- 2) ทะเบียนรายชื่อคนงานและผู้รับเหมา

- 3) หลักฐานการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน และบัญชีรายชื่อชุมชนที่อยู่รอบสวนป่า
- 4) หลักฐานการบันทึกสาเหตุการไม่จ้างงานคนในชุมชนท้องถิ่น
- 5) แผนและผลการฝึกอบรมคนงาน
- 6) หลักฐานการส่งเสริมศักยภาพหรือการให้บริการชุมชน

4.7.2 การจัดการสวนป่า ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยและความเป็นอยู่ที่ดีในระยะยาวของชุมชนที่อยู่ในสวนป่าหรือรอบๆ สวนป่า

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการประเมินผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมสวนป่า ต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่ในสวนป่าหรือรอบๆ สวนป่า
- 2) แนวปฏิบัติการลดผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมสวนป่า ต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่ในสวนป่าหรือรอบๆ สวนป่า
- 3) แผนการจัดการสวนป่าที่แสดงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน และช่องทางในการสื่อสารร่วมกับชุมชน
- 4) หลักฐานการรับฟังความคิดเห็นของชุมชน ในด้านผลกระทบต่อสุขอนามัยและความเป็นอยู่ในระยะยาวจากการประกอบกิจกรรมสวนป่า

4.7.3 ต้องมีเอกสารสิทธิในทรัพย์สินและสิทธิถือครองที่ดินที่กำหนดอย่างชัดเจนสำหรับพื้นที่ของสวนป่า นอกจากนั้น สิทธิตามกฎหมาย สิทธิทางวัฒนธรรมและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สวนป่า ต้องมีความชัดเจน และได้รับการยอมรับ

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการครอบครองเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมาย ประกอบด้วย
 - (1) ที่ดินที่มีโฉนดหรือหนังสือรับรองการใช้งานภายใต้ประมวลกฎหมายที่ดิน (เช่น น.ส. 3 น.ส. 4)
 - (2) ที่ดินที่มีหนังสือของทางราชการรับรองว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในระยะเวลาที่อาจขอรับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากได้มีการครอบครอง และเข้าทำกินในที่ดินดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (น.ค.3 หรือ กสน.5)
 - (3) ที่ดินภายในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีหลักฐานการอนุญาต การเช่า เช่าซื้อ การโอนหรือการตกทอดทางมรดก (ส.ป.ก. 4-01)
 - (4) ที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติให้บุคคลทำประโยชน์และอยู่อาศัย หรือปลูกป่าหรือต้นไม้ยืนต้นภายในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ หรือทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นในเขตป่าเสื่อมโทรม (สทก.1 ข หรือ ปส.31)
 - (5) ที่ดินที่มีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ให้ทำสวนป่า
 - (6) ที่ดินที่ดำเนินการปลูกป่าโดยหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ (อ้างอิงจากพระราชบัญญัติการปลูกป่า (ฉบับที่ 2), พศ. 2558 (2558))

4.7.4 กิจกรรมการจัดการต่างๆ ต้องดำเนินการตามกฎหมาย และสิทธิทางวัฒนธรรมและ

ประเพณี โดยสิทธิต่างๆ เหล่านี้ต้องไม่ถูกละเมิด โดยปราศจากการแจ้งล่วงหน้าและการยอมรับ
อย่างอิสระของผู้มีสิทธินั้นรวมถึงการให้การชดเชยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เหล่านี้ด้วย

ตัวชี้วัด

1) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึงกิจกรรมเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมาย สิทธิทางวัฒนธรรม
และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สวนป่า เช่น การบวชป่า หรือการไหว้เจ้าป่า (ถ้ามี)

2) หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับจากชุมชน เช่นบันทึกการยินยอมรับการชดเชย (ถ้า
มี)

(S) 3) ไม่พบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีการละเมิดสิทธิทางกฎหมาย วัฒนธรรม และ
ประเพณี และ ฉันทานุมัติที่ได้รับการรับรู้บอกแจ้งล่วงหน้าและเป็นอิสระของผู้มีสิทธินั้น ซึ่งไม่ได้อยู่ใน
ในกระบวนการที่เหมาะสมเกิดขึ้นในพื้นที่สวนป่า

4.7.5 กรณีพื้นที่สวนป่ามีความเหมาะสมทางด้านนันทนาการ ผู้ประกอบการต้องให้ชุมชน
สามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิความเป็นเจ้าของของผู้ประกอบการ
และสิทธิของผู้ที่ผลกระทบต่อการรักษาและระบบนิเวศของสวนป่า รวมถึงความสอดคล้องต่อการ
ทำหน้าที่ของสวนป่า

ตัวชี้วัด

1) แผนที่ทรัพยากรสวนป่าและพื้นที่เพื่อการนันทนาการ (ถ้ามี)

2) หลักฐานการประเมินพื้นที่เพื่อการนันทนาการ รวมถึงรูปแบบการเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่าง
เหมาะสมเพื่อชุมชน (ถ้ามี)

3) บันทึกข้อตกลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ เพื่อการนันทนาการร่วมกับชุมชน (ถ้ามี)

(S) 4) แผนการจัดการสวนป่า แสดงถึงกิจกรรมและรูปแบบการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่สวนป่า
เพื่อการนันทนาการ (ถ้ามี)

4.7.6 กรณีพื้นที่สวนป่ามีพื้นที่ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญ
ทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ หรือมีพื้นที่ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของ
ชุมชน (เช่น ปัจจัยสี่) โดยชุมชนใช้ร่วมกันอย่างชัดเจน ต้องได้รับการปกป้องและการจัดการที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

1) แผนที่ทรัพยากรสวนป่า แสดงถึงพื้นที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งที่ยึด
เหนี่ยวทางจิตใจ หรือมีพื้นที่ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของชุมชน เช่น การพบชิ้นส่วน
โบราณสถานหรือโบราณวัตถุ (ถ้ามี)

2) แผนการจัดการสวนป่าแสดงถึงแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น
พื้นที่ที่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญ ทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ
หรือมีพื้นที่ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของชุมชน (ถ้ามี)

3) หลักฐานการดำเนินการกับพื้นที่นั้นๆ เช่น การขึ้นทะเบียนวัฒนธรรม หรือ รูปถ่าย
กิจกรรม (ถ้ามี)

4.7.7 การจัดการสวนป่าต้องคำนึงถึงประโยชน์ในการทำหน้าที่ทางด้านเศรษฐกิจสังคม
โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านนันทนาการ และต้องคำนึงถึงความหลากหลายของโครงสร้างสวนป่า

- 1) แผนที่ทรัพยากรสวนป่า แสดงพื้นที่เพื่อการนันทนาการ (ถ้ามี)
- 2) หลักฐานการประเมินศักยภาพของพื้นที่เพื่อการนันทนาการ รวมถึงรูปแบบการเข้าใช้ประโยชน์ของชุมชนได้อย่างเหมาะสม (ถ้ามี)
- 3) บันทึกข้อตกลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการนันทนาการร่วมกับชุมชน ซึ่งไม่นำไปสู่ผลกระทบที่ร้ายแรงต่อทรัพยากรสวนป่าในพื้นที่ (ถ้ามี)
- (S) 4) แผนการจัดการสวนป่าแสดงถึงกิจกรรมและรูปแบบการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่สวนป่าเพื่อการนันทนาการ และต้องคำนึงถึงความหลากหลายของโครงสร้างสวนป่า (ถ้ามี)

4.7.8 ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องได้รับความรู้เพียงพอและ เป็นปัจจุบันเสมอ ด้วยการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนที่เป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการวางแผนการจัดการและการปฏิบัติตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฉบับนี้

ตัวชี้วัด

- 1) แผนการฝึกอบรมหรือการบรรยาย ให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ตามเวลาที่เหมาะสม
- 2) หลักฐานการฝึกอบรมหรือการบรรยายให้ความรู้ตามแผน

4.7.9 การปฏิบัติงานต่างๆ ของสวนป่า ต้องนำองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมจากชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ เช่น ประสบการณ์จากชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ องค์กรอิสระ

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางด้านสวนป่า (ถ้ามี)
- 2) หลักฐานการสนับสนุนการนำประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการสวนป่า (ถ้ามี)

4.7.10 การจัดการสวนป่า ต้องจัดให้มีการติดต่อสื่อสารและการปรึกษาหารืออย่างมีประสิทธิภาพ กับชุมชน ท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน และต้องจัดให้มีกระบวนการที่เหมาะสม สำหรับการแก้ไข ข้อร้องเรียน และข้อขัดแย้งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่าระหว่างสวนป่ากับชุมชนท้องถิ่น

ตัวชี้วัด

- 1) บัญชีรายชื่อชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสวนป่า
- 2) แผนการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร และความถี่ในการสื่อสารที่เป็นปัจจุบันของการจัดการสวนป่า
- 3) หลักฐานการสื่อสาร เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ หรือบันทึกการประชุมร่วมกับชุมชน หรือหมู่บ้าน ฯลฯ
- 4) กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน รวมถึงการแก้ไขข้อร้องเรียน หรือข้อขัดแย้งต่างๆ
- 5) หลักฐานการดำเนินการเกี่ยวกับการร้องเรียน หรือข้อเสนอแนะของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่า

4.7.11 การปฏิบัติงานในสวนป่าต้องมีการวางแผน และมีแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพและความปลอดภัย และมีมาตรการป้องกันผู้ปฏิบัติงานจากความเสี่ยงในการทำงาน โดยผู้ปฏิบัติงานต้องรับทราบข้อมูลและวิธีการป้องกันความเสี่ยงจากการทำงาน

ตัวชี้วัด

- 1) นโยบายการจัดการสวนป่า เกี่ยวกับความปลอดภัย และการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย
- 2) หลักฐานการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพและความปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
- 3) บันทึกการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานในการป้องกันผู้ปฏิบัติงานจากความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน
- 4) หลักฐานการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการกับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อสื่อสารเกี่ยวกับวิธีการป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน
- 5) หลักฐานการตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย
- 6) แผนและหลักฐานการฝึกอบรมการใช้เครื่องมืออุปกรณ์การทำงานอย่างปลอดภัย
- 7) หลักฐานการตรวจสอบการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย หรืออุปกรณ์ความปลอดภัยอื่นๆ ที่เหมาะสมกับสภาพการทำงานของสวนป่า
- 8) แผนและบันทึกผลการฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
- 9) บันทึกการตรวจสอบอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ให้มีความพร้อมสำหรับใช้งาน ในสถานการณ์ฉุกเฉิน
- 10) บันทึกสถิติอุบัติเหตุจากการทำงาน รวมถึงผลการสอบสวนอุบัติเหตุ เพื่อนำไปสู่การป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำในสาเหตุเดียวกัน (ถ้ามี)
- 11) การจัดการประกันภัยหมู่ให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน หรือมาตรการค่าชดเชย ค่ารักษาที่เหมาะสมและถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน (ถ้ามี)

4.7.12 สภาวะแวดล้อมในการทำงานต้องมีความปลอดภัยและมีคู่มือและการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสวนป่าทุกคนที่ได้รับมอบหมาย

ตัวชี้วัด

- 1) คู่มือความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสวนป่า
- 2) แผนการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสวนป่า
- 3) หลักฐานการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสวนป่า

4.7.13 สวนป่าต้องนำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการ ต้องสนับสนุนกิจกรรมการวิจัยและการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญสำหรับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนหรือสนับสนุนการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินการโดยองค์กรอื่นๆ ตามความเหมาะสม

ตัวชี้วัด

- 1) หลักฐานการนำผลการศึกษาวิจัยที่นำมาใช้ประโยชน์กับการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

2) แนวทางการสนับสนุนการวิจัยหรือโครงการต่างๆ ในกรณีที่มีการจัดการสวนป่าดำเนินการโดยหลายองค์กร

(S) 3) หากมีการร้องขอ หน่วยการจัดการป่าไม้ (FMU) ควรยินยอมให้มีการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ในสวนป่านั้นได้